

Samrådsunderlag

Avgränsningssamråd inför ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad täkt av berg mm på fastigheten Billeberg 4:16 i Svenljunga kommun

2023-06-22

Samrådsunderlag

Avgränsningssamråd inför ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad täkt av berg mm på fastigheten Billeberg 4:16 i Svenljunga kommun

Bolag

Skanska Industrial Solutions AB

Projekt

Ansökan om tillstånd Billeberg, Sexdrega

Kontaktperson

Kontaktperson	Katarina Wallinder
Postadress	Skanska Industrial Solutions AB Marknadsfunktionen att. Katarina Wallinder 405 18 Göteborg
E-post	katarina.wallinder@skanska.se
Telefon	010-449 00 72

Version

Ursprunglig version 2021-10-15, uppdaterad 2021-12-17 och 2023-06-22 (blå kantmarkering av stycke med senaste ändring (vissa redaktionella ändringar är ej markerade))

Innehåll

1	INLEDNING	5
1.1	SAKEN	5
1.2	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	5
1.3	LOKALISERING	6
1.4	GÄLLANDE TILLSTÅND/ANMÄLNINGAR ENLIGT MILJÖBALKEN	6
1.5	BAKGRUND OCH BEHOVET AV MATERIALET	7
1.6	FRÅGA OM VATTENVERKSAMHET	9
2	VERKSAMHETSBESKRIVNING	9
2.1	OMFATTNING	9
2.2	TÄKTVERKSAMHET	10
2.3	ÅTERVINNING OCH ANVÄNDNING AV MASSOR FÖR ANLÄGGNINGSÄNDAMÅL	12
2.4	VATTENAVRINNING	12
2.5	MASKINPARK	13
2.6	KEMIKALIE- OCH AVFALLSHANTERING	13
2.7	ARBETSTIDER	14
2.8	BYGGNADER	14
2.9	TRANSPORTER	14
2.10	EGENKONTROLL	15
2.11	EFTERBEHANDLING	15
3	OMRÅDESBESKRIVNING	15
3.1	PLANFÖRHÅLLANDEN	15
3.2	RIKSINTRESSEN OCH SKYDDADE OMRÅDEN ENLIGT MILJÖBALKEN	16
3.3	GEOLOGI	18
3.4	HYDROLOGI OCH GEOHYDROLOGI	18
3.5	NATURMILJÖ	20
3.6	KULTURMILJÖ OCH LANDSKAP	21
3.7	FRILUFTSLIV	22
3.8	BOSTADSBEBYGGELSE	22
3.9	ÖVRIGA INTRESSEN	23
4	FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER	24
4.1	BULLER	24
4.2	VIBRATIONER OCH LUFTSTÖTVÅG OCH STENKAST	25

4.3	UTSLÄPP TILL LUFT.....	26
4.4	ANSPRÅKTAGANDE AV NY MARK – PÅVERKAN PÅ NATUR- OCH KULTURMILJÖ OCH LANDSKAP	26
4.5	AVSÄNKNING AV GRUNDVATTEN	27
4.6	UTSLÄPP TILL MARK OCH VATTEN	27
4.7	FÖLJDPÅVERKAN - TRANSPORTER.....	28
4.8	MILJÖEFFEKTER TILL FÖLJD AV YTTRE HÄNDELSER.....	29
5	SEVESOANLÄGGNING -FÖREBYGGANDE OCH BEGRÄNSNING AV KEMIKALIEOLYCKOR.....	29
5.1	ALLMÄNT	29
5.2	GRUND FÖR SEVESO-KLASSNING	29
5.3	SPRÄNGMEDELSHANTERINGEN	30
6	BEDÖMNING I FRÅGA OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	31
7	FÖRSLAG TILL INNEHÅLL I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	31
8	SAMRÅDS- OCH PRÖVNINGSPROCESSEN	33
8.1	ALLMÄN INFORMATION OM PRÖVNINGSPROCESSEN	33
8.2	SÄRSKILT OM SAMRÅDET ENLIGT MILJÖBALKEN	34

1 Inledning

1.1 Saken

Skanska Industrial Solutions AB (Skanska) undersöker möjligheten att utveckla täktverksamheten och söka nytt tillstånd enligt miljöbalken, på fastigheten Billeberg 4:16 i Svenljunga kommun. Som ett led i detta samråder Skanska med berörda fastighetsägare, myndigheter och organisationer. Detta dokument utgör ett skriftligt underlag för avgränsningssamråd. För vidare information om samråds- och prövningsprocessen se kap 8.

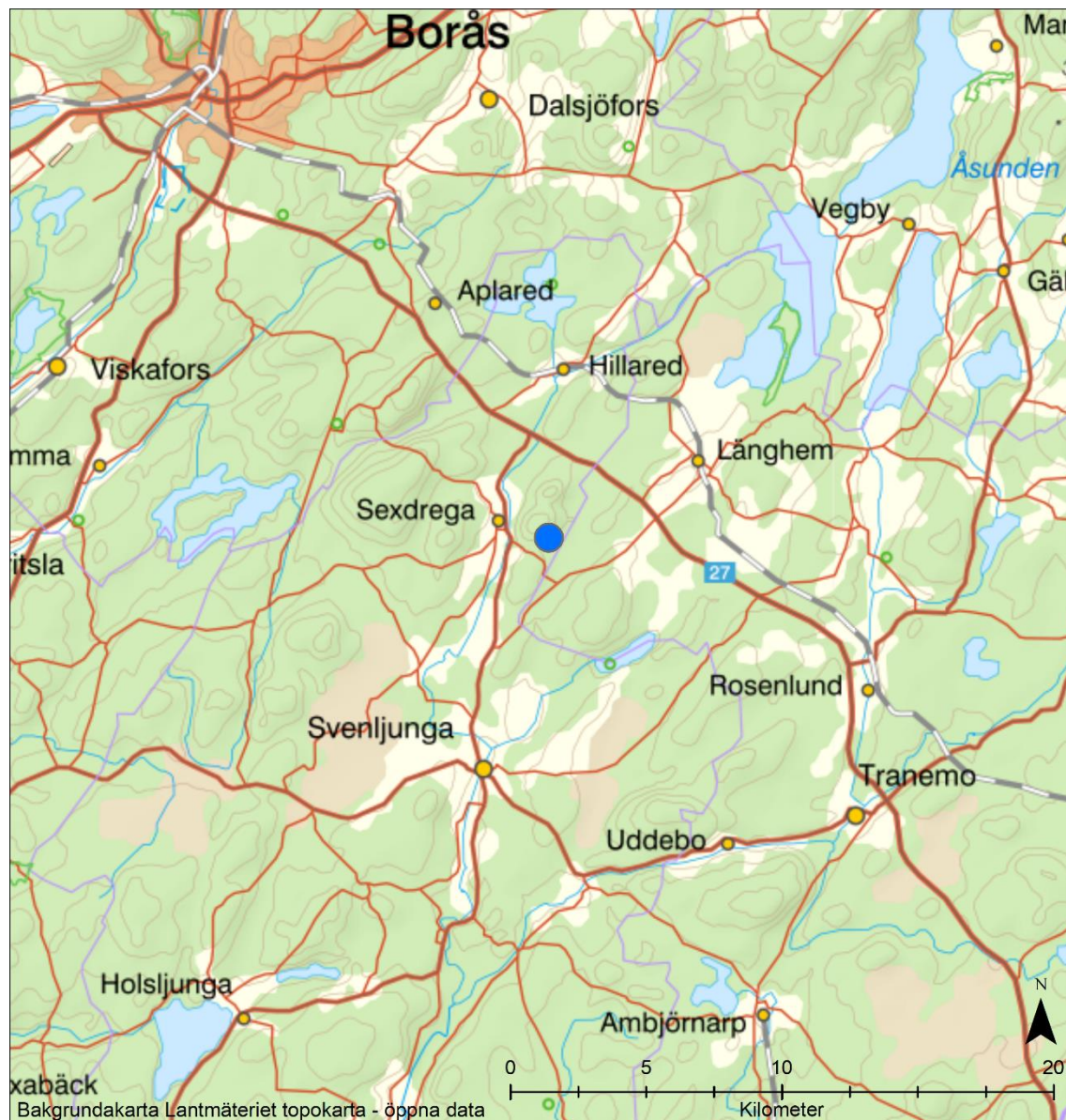
1.2 Administrativa uppgifter

Tabell 1.2.1 Administrativa uppgifter

Sökande	Skanska Industrial Solutions AB 112 74 Stockholm
Organisationsnummer	556793-1638
Verksamhetskod*1 Huvudverksamhet	10.11
Verksamhetskod*2 Övriga	90.110 90.141 10.50
Produktionschef	Patrik Karlsson
Kontaktperson samråd och ansökan	Katarina Wallinder katarina.wallinder@skanska.se 010-449 00 72
Fastigheter som berörs av det planerade verksamhetsområdet	Billeberg 4:16
Fastighetsägare	Sveaskog Förvaltnings AB
Kommun	Svenljunga kommun
Län	Västra Götalands län
Tillsynsmyndighet	Svenljunga kommun

1.3 Lokalisering

Verksamheten är belägen sydost om Sexdrega och ca 10 km norr om Svenljunga centrum, se karta nedan.

Figur 1.3.1. Lokalisering av den aktuella verksamheten (blå cirkel).

1.4 Gällande tillstånd/anmälningar enligt miljöbalken

För verksamheten gäller tillstånd meddelat av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län, den 6 oktober 2006 (dnr 551-66534-2005). Härefter har det tillkommit anmälan om uppförande av asfaltverk mm, se tabell 1.4.1. Ett asfaltverk stod uppställt under 2015. I nuläget finns inget asfaltverk uppställt.

Tabell 1.4.1. Gällande tillstånd enligt miljöbalken.

Tillståndet/beslutet avser	Beslutsdatum	Giltigt t.o.m.	Mängd totalt medgivet	Mängd per år
Täkt av berg och grus (551-66534-2005)	2006-10-06	2026-05-31	3 miljoner ton berg 75 000 ton grus	Inte särskilt reglerat
Återvinning av asfalt	2000-06-19	Tills vidare	-	I medel 2000 ton och max 10 000 ton per år
Mellanlagring och bearbetning av avfall samt användning av avfall för anläggningsändamål (2015-0117-3)	2015-02-06	Tills vidare	-	I anmälan uppges max 30 000 ton per år
Uppställning av mobilt asfaltverk (2015-0958-4) och återvinning av asfalt	2015-07-16	Tills vidare	-	I anmälan anges en produktion om i medel 50 000 ton och max 80 000 ton per år (varav i medel upp till 13 000 ton återvunnen asfalt)

I övrigt är verksamheten klassad enligt den lägre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen. Ett handlingsprogram lämnades in till Länsstyrelsen under 2016 och en uppdatering av detta gjordes och lämnades in under 2021.

1.5 Bakgrund och behovet av materialet

Skanska bedriver täktverksamhet, asfalt- och betongtillverkning samt återvinningsverksamhet vid anläggningar över hela landet. Som en av landets största leverantör av bergmaterial är Skanskas ambition att alltid leverera rätt kvalitet av produkter till förmånliga priser. Bergråvaran kommer ofta från Skanskas egna täkter, men en betydande del utgörs också av återvunnet överskottsmaterial till exempel entreprenadberg och asfalt.

Skanska bedriver idag täktverksamhet på fastigheten Billeberg 4:16 i Svenljunga kommun. Täktverksamhet har bedrivits på platsen sedan 1992. Nu gällande tillståndet för verksamheten gäller till och med den 31 maj 2026, och kvarvarande mängd berg inom tillståndet beräknas räcka i maximalt tre år till. Berget i den befintliga täkten är av medelgod kvalitet och kan användas till betongtillverkning, men ej till bärlager enligt Trafikverkets nuvarande krav. I verksamheten förekommer även viss återvinning av asfalt med mera

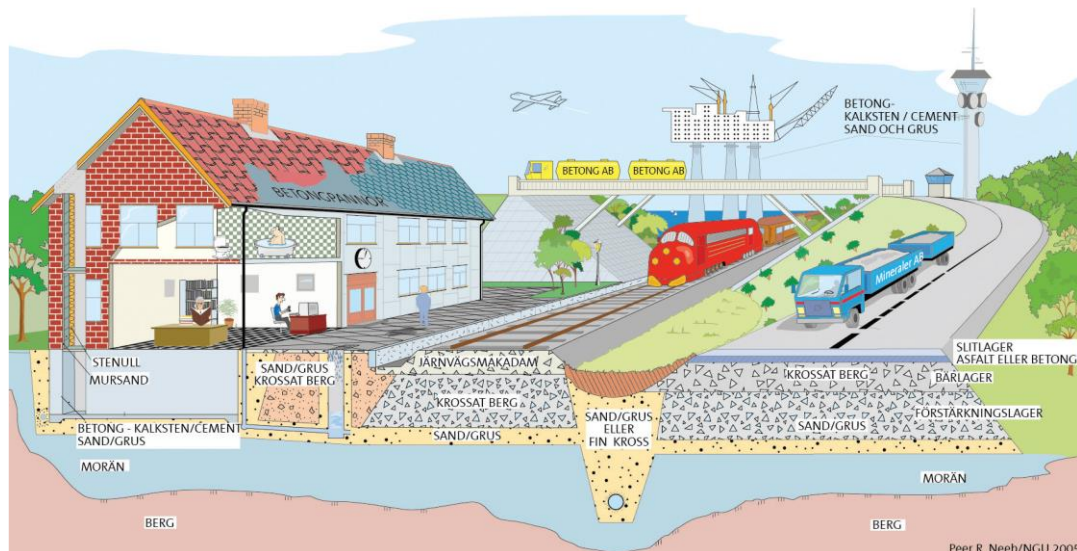
Allmänt om bergmaterial

Bergmaterial behövs som grundmaterial vid byggande av bland annat vägar och husgrunder samt utgör också den huvudsakliga ingrediensen i betong och asfalt, se exempel i figur 1.5.1. Bergmaterial produceras i täkter, men uppkommer även i bygg- och anläggningsprojekt. I Sverige använder vi årligen cirka 100 miljoner ton ballast till vägar, järnvägar och betong.¹ De senaste åren har det levererats mellan 70 och 100 miljoner ton ballast från täkter. Under 2019 levererades totalt 100,2 miljoner ton ballast från landets täkter, en ökning med 1,5 miljoner ton från 2018. D.² Hur mycket som levereras per invånare varierar kraftigt mellan länen. Hur mycket ballast som behövs beror på aktiviteten inom bygg- och anläggningsbranschen och är starkt

¹ <https://www.sgu.se/samhallsplanering/bergmaterial-for-byggande/>

² <https://resource.sgu.se/dokument/publikation/pp/pp202002rapport/pp2020-2-rapport.pdf>

kopplad till byggkonjunkturen. För att säkerställa bergmaterialtillgången i regionen behöver det finnas möjlighet till en större årlig produktion än den genomsnittliga.

Figur 1.5.1. Bergmaterial behövs för en hållbar samhällsbyggnad. I figuren ges exempel på hur bergmaterial används i vardagen. (Illustration: Norges geologiska undersökning, utdrag från SGU Grus, sand och krossberg 2016.)

Allmänt om cirkulära flöden av material

I samband med bygg- och anläggningsarbeten finns det behov av bergmaterial som beskrivits ovan, men det kan också uppkomma överskott jord- och bergmassor och byggmaterial i övrigt. En del av dessa massor kan återanvändas genom direkt användning i projektet där massorna uppkommer eller i annat närliggande projekt. Detta är helt i linje med avfallstrappan i avfallsförordningen (2011:927), i första hand ska uppkomsten av avfall förebyggas. I vissa fall kan dessa massor behöva vidareförädlas innan de nyttjas, sådan bearbetning kan göras på plats där de uppkommer eller så görs det på annan närliggande anläggning såsom en befintlig bergtäkt.

I bygg- och anläggningsprojekt uppkommer också massor som inte uppenbart kan nyttjas på plats eller på närliggande plats vilket gör att projektet behöver göra sig av med massorna och då klassas massorna som avfall. Massorna kan fortfarande vara lämpliga för bygg- och anläggningsändamål, men de kan behöva lagras och bearbetas i avvaktan på annan användning. Genom att hantera avfall från bygg- och anläggningsarbeten skapas en form av kretslopp som använder så lite som möjligt av jordens resurser. Det är viktigt att avfall som uppstår hanteras på ett miljö- och hälsomässigt säkert sätt.

Bestämmelserna i miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljöbalken ska bland annat tillämpas så att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Behovet inom aktuellt område

Täkten försörjer i nuläget den norra delen av Svenljunga kommun med bergkrossmaterial. Dessutom försörjs även angränsande delar av Borås, Tranemo och Marks kommuner med bergmaterial från täkten. I försörjningsområdet finns det också ett behov av omhändertagande av avfall från bygg- och anläggningsarbeten. Genom att samlokalisera täkt – och

återvinningsverksamhet ges en god möjlighet att hushållning med material och även möjlighet att styra användningen av materialet så att bergmaterial av rätt kvalitet för ändamålet används.

Svenljunga hade 2019 en befolkning om 10 780 personer, 0,9 % ökning jämfört med 2018.³ Borås hade 2019 en befolkning om 113 179 personer, en ökning med ca 0,9 % person jämfört med 2018, Marks kommun hade 2019 34 754, en minskning med 0,1 % jämfört med 2018. Tranemo kommun hade 2019 en befolkning om 11 936 personer, en ökning om 0,5 % jämfört med 2018.

Västra Götalands befolkning förväntas växa till drygt 1,95 miljoner invånare år 2040. Det innebär 235 000 fler invånare 2040 jämfört med 2018, vilket i genomsnitt är en ökning med cirka 11 200 fler invånare varje år.⁴ Näst störst befolkningsutveckling förväntas i Sjuhärad, i vilket område täkten är belägen i. Med en befolkningsökning följer även ett större behov av bergmaterial och omhändertagande av massor för återvinning.

Skanska ser ett framtida ökat behov i samhället av bergmaterial och platser för hantering av avfall för anläggningsändamål i området. Skanska menar härav att det finns samhällsligt behov av den planerade verksamheten. Genom samlokalisering av bergtäkt och anläggning för återvinning av avfall lämpligt för bygg- och anläggningsändamål ges möjlighet att styra hushållning med råvaror och främja ett hållbart nyttjande av marken.

1.6 Fråga om vattenverksamhet

Enligt definition i 11 kap 2 § Miljöbalken är bortledning av grundvatten och utförande av anläggningar för detta, vattenverksamhet.

Enligt 11 kap. 9 § och 12 § Miljöbalken är sådan verksamhet inte tillståndspliktig om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena.

Vatten avrinner från täktområdet via självavrinning. Skanskas bedömning i nuläget är, utifrån den hydrogeologiska utredning (Geosigma, 2021) som tagits fram som underlag för ansökan (se vidare under avsnitt 4.4.), att varken allmänna eller enskilda intressen riskerar att skadas av den planerade verksamheten. Skanska avser därför att inte ansöka om tillstånd enligt 11 kap miljöbalken. Skulle det framkomma andra omständigheter under samrådsprocessen får en ny bedömning göras.

2 Verksamhetsbeskrivning

I detta kapitel ges en beskrivning planerad verksamhet.

2.1 Omfattning

Verksamheten idag omfattar uttag och vidareförädling av berg och tillverkning av krossprodukter. Nuvarande tillstånd gäller till 2026 men total tillståndsgiven mängd berg beräknas räcka tre år till. Skanska avser därför att söka om ett nytt tillstånd för verksamheten.

³ <http://www.regionfakta.com/vastra-gotalands-lan/befolkning-och-hushall/befolkning/befolkningsforandring-senaste-aret/>

⁴

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoibWQ0OTlmNmQ0OTIILG3ODUyZzE4OGQwMDM3Y2Y1IiwidCI6ImZjNjJhMjU1LTQyMjAtNDdINC05YjVhLTQxOGVIZTMxZGE1ZiIsImMiOiJh9>

Ansökan avses omfatta täkt av totalt cirka 12 miljoner ton berg i 30 år. Den planerade verksamheten utgör tillståndspliktig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken. I tillägg avser Skanska även utöka möjligheten till återvinning av entreprenadberg och avfall för anläggningsändamål samt använda massor för anläggningsändamål i takten.

Den pågående och den planerade verksamheten omfattas också av den lägre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen, till följd av hantering av mer än 10 ton sprängmedel vid ett enskilt sprängtillfälle.

Tabell 2.1.1 Verksamhetskod, enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) vilka omfattas av den planerade verksamheten.

Verksamhetskod	§ i miljöprövningsförordningen	Beskrivning i enlighet med miljöprövningsförordningen (ej fullständig)	Aktuell del av verksamheten
10.11	4 kap 3§	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter	Uttag och förädling av bergmaterial
10.50	4 kap 6§	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 2. utanför område som omfattas av detaljplan, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.	Krossning och sortering av entreprenadberg
90.110	29 kap 41§	Genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.	Bearbeta externa massor för återvinning i samhället
90.141	29 kap 35§	För att återvinna icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa. Förordning (2016:1188).	Externa schaktmassor avses användas som del i efterbehandling

2.2 Tägtverksamhet

Ansökan innebär en utökning av brytningsområdet jämfört med dagens tillståndsgivna brytningsområde. Den fortsatta täktverksamheten avses ske genom brytning av berg främst norrut. Brytningen kommer att ske från befintlig marknivå och ner som lägst till nivån +168 (RH 2000), vilket är samma nivå som dagens täktbotten. Den obrutna markytan ligger på ca +182-237. Det framtida årsuttaget förväntas omfatta 250 000 ton och max 400 000 ton och under två enstaka år 800 000 ton. Detta kan jämföras med nuläget om ca 200 000 ton.

Täktverksamheten kommer att bedrivas på ett för branschen traditionellt sätt. De ingående momenten i verksamheten är främst:

- Avbaning
- Borring
- Sprängning
- Knackning
- Lastning och interna transporter
- Krossning och sortering
- Lastning- och uttransport

All brytning kommer ske inom det för takten angivna brytningsområdet medan upplag av färdiga krossprodukter kan komma att ligga utanför, dock inom verksamhetsområdet.

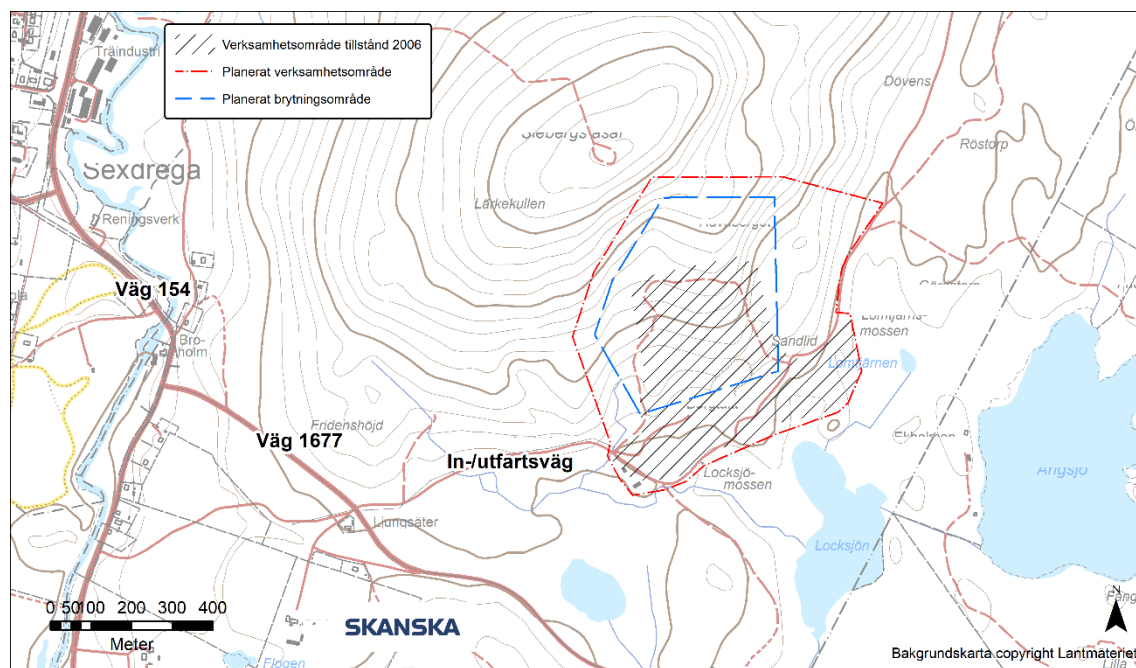
Det första steget för att losshålla berg är att eventuell jord/morän som ligger ovanpå berget avbanas. Avbaning sker kampanjvis. De avbanade massorna läggs i upplag och bearbetas därefter vid behov. En stor del av det framtida brytningsområdet utgörs av kalt berg, men viss avbaning behövs. Den morän som avbanas grävs ur med hjullastare eller grävmaskin. Morän processas ifall det är nödvändigt, det är då i första hand frågan om sortering. I vissa fall kan morän användas som den är.

Efter avbaning vidtar borring och laddning av berget. Losshållning av berget sker med intervallsprängning där salvan delas upp i flera mindre laddningar som detonerar med ett kort tidsintervall emellan. För mer information kring sprängmedelshanteringen, se kap 5.

Efter losshållning genom sprängning vidareförädlas berget genom krossning och sortering i flera steg. Vid behov sker även skutknackning innan krossning. I nuläget nyttjas dieseldriven förkross, men på sikt kommer Skanska att se över möjligheten att även ha eldrift på en förkross, likt övrig kross- och sorteringsanläggning. En liten andel av produkterna från takten, i nuläget ca 1000- 1500 ton, utgörs av så kallad tvättad makadam⁵. Verksamheten är mycket enkel där siktning sker med hjälp av vatten.

I den dagliga verksamheten ingår vanligtvis krossning/sortering av berg, utlastning och transport av det vidareförädlade bergmaterial. Avbaning, borring, sprängning och skutknackning utförs mer tillfälligt. Borring sker kampanjvis inför sprängning.

Vid förväntad normalproduktion kommer själva verksamheten att motsvara nuläget, vid planerad maximal produktion kan antalet produktionssprängningar bli fler, vilket också innebär att perioder med borring kommer att bli fler.

Figur 2.2.1. Planerat verksamhets- och brytningsområde. På kartbilden är även nu gällande verksamhetsområde markerat.

⁵ Tvättad makadam kan behövas vid vissa bygg- och anläggningsprojekt för att minska kapillärl stighöjd så att fuktproblem kan undvikas. Även till betongtillverkning och asfalttillverkning används i viss mån tvättad makadam. Ytterligare ett användningsområde är järnvägsballast.

2.3 Återvinning och användning av massor för anläggningsändamål

Material för återvinning planeras att fortsatt tas emot på anläggningen. En utökad hantering planeras av entreprenadberg samt återvinning av avfall för bygg- och anläggningsändamål, båda avseende de årliga mängderna och vad avser den typ av massor som tas emot på anläggningen.

I den framtida verksamheten beräknas återvinning ske av upp till och med cirka 50 000 ton asfalt årligen, 50 000 ton betong/tegel samt 50 000 ton jord/schakt och trädgårdsavfall. Tillverkning av anläggningsjord avses ske. Även entreprenadberg om maximalt 150 000 ton årligen avses hanteras. En mindre andel av de externa massorna kan säljas vidare utan förädling och lagras endast i tåkten.

En del av den jord/schakt som tas emot på anläggningen kommer att användas för efterbehandling av tåkten för att bygga slänter mot branta bergväggar, en uppskattning av erforderliga mängder för efterbehandling kommer att lämnas i ansökan.

Tabell 2.3.1 Avfallstyper som kan komma att tas emot på anläggningen.

Typ av massor	Avfallskod
Jord och sten (Trädgårds- och parkavfall)	20 02 02
Stubbar, Park och trädgårdsavfall, löv och ris	20 02 01
Jord och sten (Bygg och rivningsavfall)	17 05 04
Bitumenblandningar (Asfalt)	17 03 02
Betong	17 01 01
Betongavfall och betongslam	10 13 14
Tegel	17 01 02
Klinker och keramik	17 01 03
Blandning betong, tegel, keramik, klinker	17 01 07

Asfalt tas emot för återvinning i asfaltverk, men kan även användas t ex i bärlager. Ifall det finns betong som bedöms vara lämplig kan även det tas emot för återvinning.

Den bearbetning som sker med materialet är sortering och i viss mån krossning sker periodvis med mobila maskiner, vilka placeras i första hand inom det nuvarande brytningsområdet.

Vid tillverkning av anläggningsjord blandas olika strukturmateriäl för att få rätt egenskaper för respektive jordblandning. För tillverkningen kan bland annat stenmjöl, schaktmassor och park- och trädgårdsavfall användas. Tillverkningen kommer normalt ske genom siktning och blandning av de olika materialen.

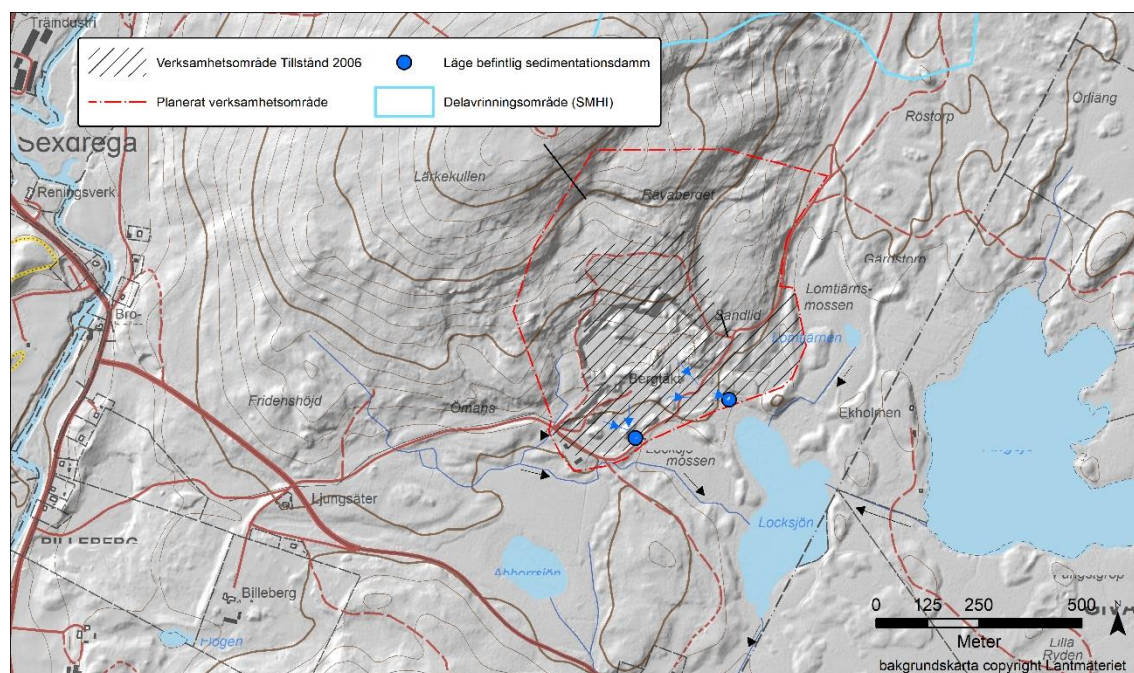
När det gäller mottagning av externa massor i form av avfall har Skanska fokus på förebyggande mottagningskontroll. För massor som tas emot från större projekt krävs alltid provtagning och analys av relevanta ämnen för att säkerställa massornas innehåll.

2.4 Vattenavrinning

Tåkten är belägen i en sluttning mer mot Locksjön, se figur 2.4.1. Nederbördsvatten och ytligt grundvatten självavrinner från området. Huvudsakligen sker avrinning i tåkten via

sedimentationsdamm i sydost mot Locksjön. En liten del av vattnet från tåkten avrinner dock via en mindre sedimentationsdamm i sydväst också mot Locksjön.

Planerad verksamhet bedöms inte innebära någon större förändring av avrinningsförhållandena, brytningen kommer att ske inom samma avrinningsområde. Brytning kommer fortsatt att ske på samma lägsta brytnivå. En areell utökning av brytningsområdet innebär dock att nederbördsvattnet kommer att tas emot från en större yta. I samband med utökning av tåkten planeras därför för en större sedimentationsdamm i sydost för långsiktigt säkerställa vattenkvaliteten nedströms.

Figur 2.4.1. Avrinning i anslutning till verksamheten. Läget för befintliga sedimentationsdammar framgår av kartbilden.

2.5 Maskinpark

För den planerade verksamheten krävs maskinutrustning i form av:

- Borrmaskin för loss hållning av berget
- Kross-sikt-/sorteringsanläggningar
- Hjullastare för lastarbeten
- Grävmaskin/er för bl.a. skutknackning, matning, undanbärning, lastning av material och i samband med avbaningsarbeten

Skanska använder både mobil och stationär utrustning vid brytning- och vidareförädling av berg.

2.6 Kemikalie- och avfallshantering

De kemikalier som används i verksamheten är avstämda mot en kemikalielista som används inom företaget. Denna kemikalielista är ett viktigt instrument i minimeringen av miljöpåverkan från kemikalier. Produktionschefen eller utsedd person ansvarar för att alla kemiska produkter kontrolleras i Kemdatabasen innan produkterna kommer till arbetsplatsen. Underentreprenörer ska kontrollera sina produkter gentemot Skanska Sveriges kemikaliekrav.

Kemikalier som kommer att förvaras inom verksamhetsområdet, för produktionen, är främst dieselolja, smörjolja och hydraulolja för drift av maskiner. Diesel förvaras i godkända IBC/ADR-tankar. Kemiska produkter i övrigt förvaras i container/verkstad.

Sprängämnen förvaras inte inom verksamhetsområdet. Erforderligt sprängämne transporteras till takten vid dag för sprängning (se även kapitel 5). Ej vattenkänsliga sprängämnen används.

Avfall sorteras i fraktioner för att möjliggöra återvinning. Farligt avfall förvaras i miljöstation eller motsvarande. Spillolja samlas i fat i miljöcontainer och hanteras som miljöfarligt avfall. För viss utrustning och vissa maskiner finns avtal med maskinleverantören om service och underhåll, vilket innebär att maskintillverkaren ansvarar för hantering av eventuellt avfall. De företag som reparerar och servar våra maskiner har med sig nödvändiga oljor och vätskor.

Transport av farligt avfall sker endast genom företag som har särskilt tillstånd från Länsstyrelsen. Produktionschefen är skyldig att kontrollera att transportören har tillstånd eller fullgjort anmälan för aktuella avfallsslag.

2.7 Arbetstider

I nuläget sker arbetsmomenten sprängning, krossning, borrning och skutknackning normalt vardagar kl 07-18. Undantagsvis, vid produktionstoppar (max 30 dagar per år och efter att tillsynsmyndigheten har meddelats) sker krossning även kvällstid fram till kl 22. Övrig verksamhet såsom sortering, utlastning, underhåll och service kan ske på andra tider.

För den framtida verksamheten undersöker Skanska möjligheten att kunna starta upp krossning och borrning kl 06 på vardagar. Skanska ser också över möjligheten till drift av efterkrossen under andra tider. I övrigt planeras inte för någon ändring av arbetstiderna.

2.8 Byggnader

För verksamheten finns en kontorsbyggnad och en maskinhall. I nuläget ser Skanska inte något behov av ytterligare byggnader för verksamheten.

2.9 Transporter

In- och uttransport av material sker på befintlig väg västerut, se figur 2.2.1. Antalet tunga transporter beror av efterfrågan på material. I nuläget genereras i storleksordningen 25- 35 uttransporter⁶ (50-60 fordonsrörelser) per arbetsdag.

Med ett uttag om 250 000 ton berg om året genereras ca 38 uttransporter⁶ (76 fordonsrörelser) per arbetsdag, med ett uttag om 400 000 ton genereras ca 60 uttransporter (d v s 120 fordonsrörelser) per arbetsdag och med ett uttag om 800 000 ton genereras drygt 120 transporter (d v s 240 fordonsrörelser). I verksamheten kommer även hantering av entreprenadberg och avfall lämpligt för anläggningsändamål att ske. En viss del av dessa transporter kan förväntas gå på returlass. Tillkommande transporter med hänsyn till utökad hantering av entreprenadberg och återvinning av avfall så som schaktmassor kan normalt antas vara i storleksordningen 10 och vid maximal produktion 25 uttransporter (vilket innebär 20-50 fordonsrörelser).

⁶ Baserat på en meddellast om 30 ton och 220 arbetsdagar

2.10 Egenkontroll

Egenkontroll av verksamheten är ett generellt lagkrav för den som bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Egenkontroll innebär att löpande planera och kontrollera verksamheten, t.ex. genom undersökningar eller provtagningar, för att motverka eller förebygga sådan påverkan.

I organisationen finns en skriftlig dokumentation av ansvarsfördelningen. För varje arbetsplats finns en platsansvarig. Genom ett certifierat ledningssystem ges instruktioner för hur organisationen ska fungera.

Ett kontrollprogram finns för kontroll av verksamheten. I kontrollen ingår bland annat ytvattenprovtagning, mätning av vibrationer till följd av sprängning vid bostadshus. En revidering av kontrollprogrammet kommer att göras efter det att ett eventuellt nytt tillstånd har meddelats.

2.11 Efterbehandling

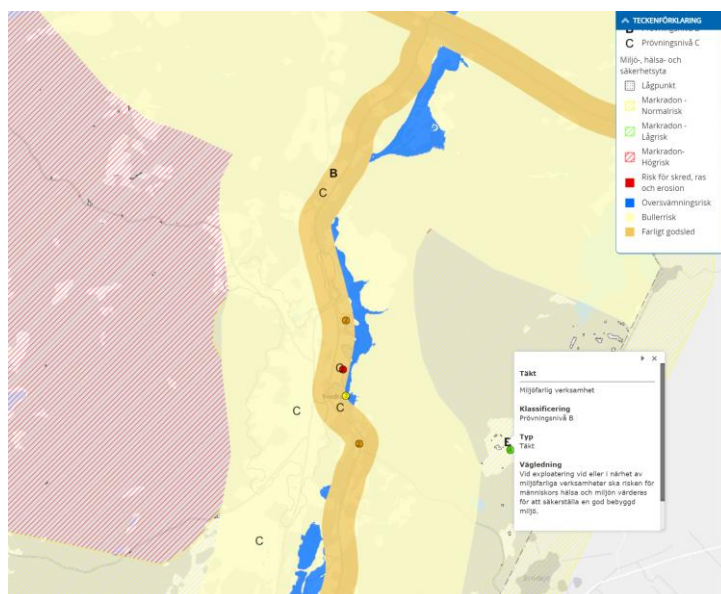
Täktområdet föreslås att återgå till naturmark efter avslutad täktverksamhet. Skanska har i samråd med markägaren tagit fram en översiktlig plan för täktens efterbehandling. Täkten är belägen i ett skogsområde utan höga naturvärden, avsikten är att genom efterbehandlingen möjliggöra för ökad biologisk mångfald i det forna täktområdet. En översiktlig plan kommer att presenteras i ansökningshandlingarna.

3 Områdesbeskrivning

I detta kapitel ges en beskrivning av området kring täkten, vilket ger en översiktlig bild av miljöns känslighet med hänsyn taget till de miljöaspekter som kan påverkas generellt sett av aktuell typ av verksamhet.

3.1 Planförhållanden

Svenljunga kommun antog i november 2020 en ny översiktsplan. Huvuddragen i kommunens syn på den framtida användningen av mark- och vatten redovisas i Mark- och vattenanvändningskartan. På denna är området för täktverksamheten markerad som skogsmark. I del av översiktsplanen som hanterar Hänsyn och värden är täktverksamheten markerad, se figur 3.1.1. Området omfattas inte av detaljplan.

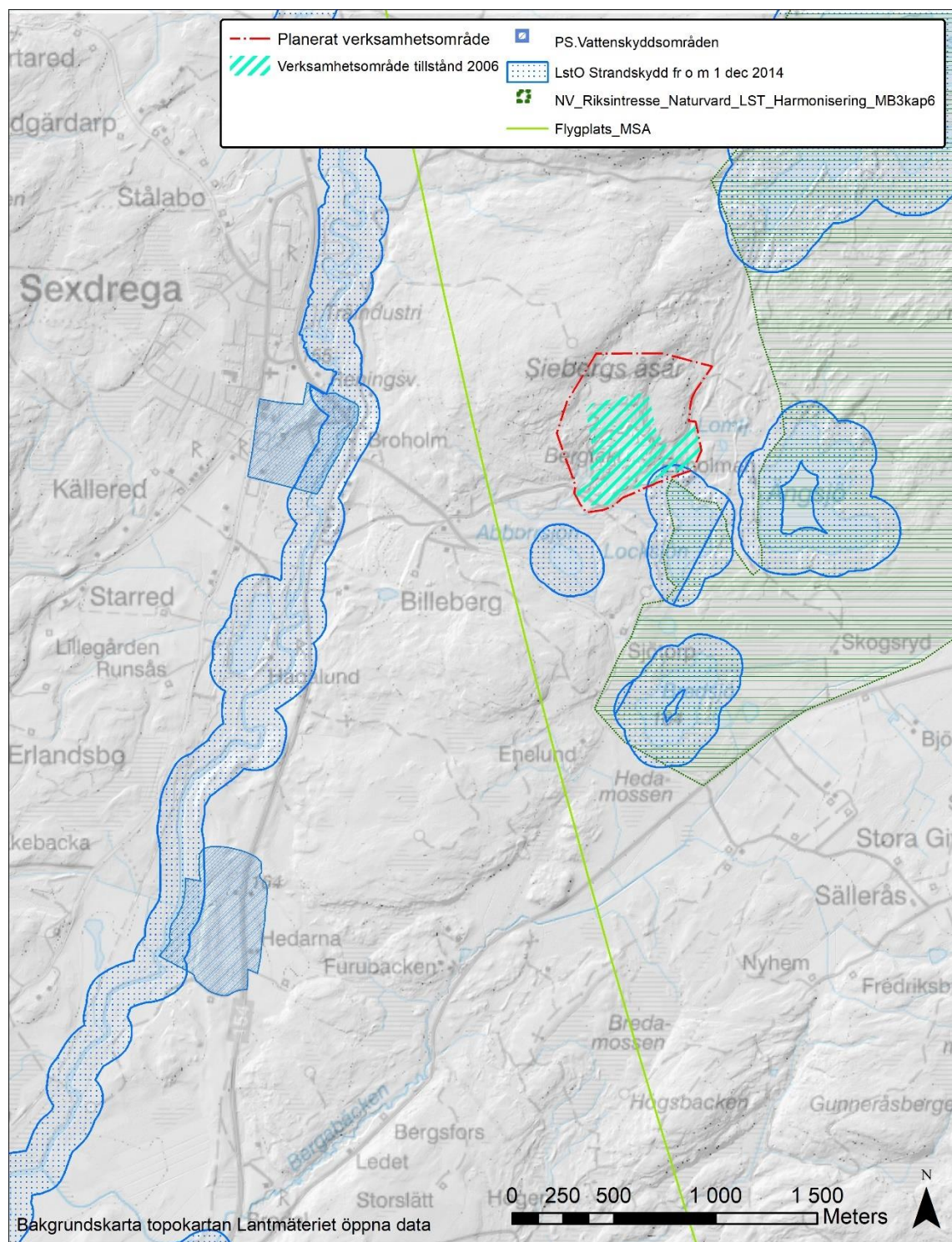
Figur 3.1.1. Utdrag ur Svenljunga kommuns översiktsplan, Hänsyn och värden- miljö, hälsa och säkerhet.

3.2 Riksintressen och skyddade områden enligt miljöbalken

Området för tåkten berörs inte direkt av något område av riksintresse enligt 3 kap 6§ eller 4 kap miljöbalken. Öster om tåkten finns ett större område, Vassgårdenområdet (NRO-14-174) ett kameområde som ingår i Ulricehamnsåsens stråk och som hyser myrkomplex, som är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6§ miljöbalken.

Tåkten ligger inom MSA-yta för Jönköpings flygplats och Landvetter flygplats. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Den MSA-påverkande ytan består av en cirkel med radien 55 km, som utgår från flygplatsens landningshjälpmedel.

Det gällande verksamhetsområdet berör liten del av strandskyddat område för Locksjön. Området för tåkten i övrigt berör inte direkt något område som omfattas av skydd enligt 7 kap miljöbalken. Vattenskyddsområde finns ca 1,1 km väster om täktområdet och även sydväst om täktområdet, se figur 3.2.1.

Figur 3.2.1. Översikt riksintrassen och skyddade områden enligt miljöbalken.

3.3 Geologi

Geologin inom det befintliga och planerade brytområdet utgörs enligt SGU:s jordartskarta främst av berg. Berget är delvis överlagrat av tunna osammanhängande moränlager. Söder och öster om bergtäkten förekommer områden med isälvsediment, mossetorv samt moränområden. Berggrunden består av granitisk gnejs.

3.4 Hydrologi och geohydrologi

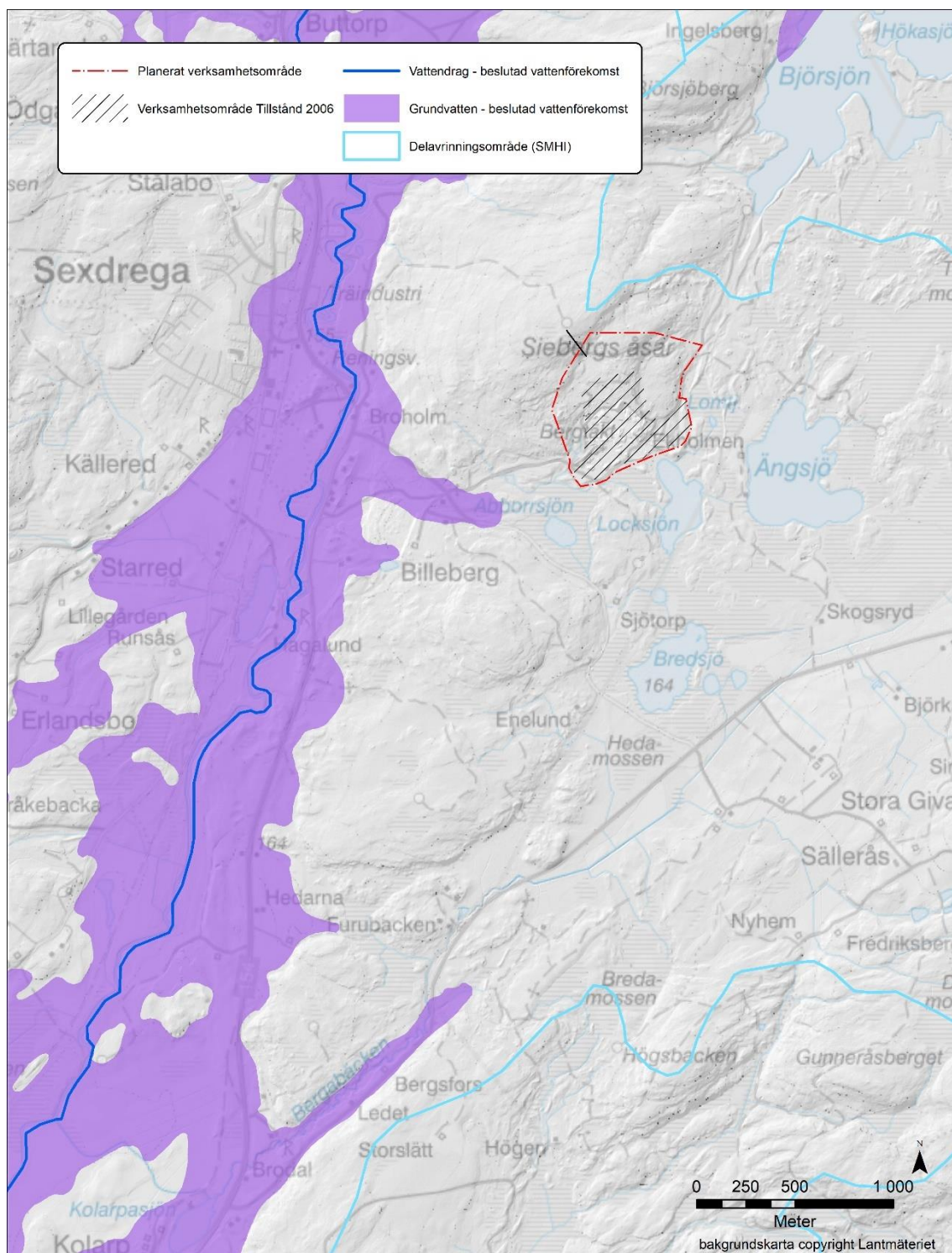
Täkten ligger inom Äträs avrinningsområde och delavrinningsområdet Ovan Mabäcken (631200-129763). Vatten från täkten avrinner genom självfall ner mot täktens södra delar varvid ett vattendrag leder vattnet vidare till Locksjön. Från Locksjön leds vattnet in i den mindre Klämsjön och sedan vidare ut i Bredsjön för att så småningom mynna ut i Bergabäcken och Kolarpsjön. Vattnet leds slutligen nedströms från Kolarpsjön till Ätran. Ätran (Hillared - Broängen ID (EU_CD) SE638502-133936) omfattas av miljö kvalitetsnormer för ytvatten.

I täktens närhet finns våtmarksområden, Lomtjärnmossen öster om bergtäkten och Locksjömossen direkt söder om täkten. Det finns även en mosse/våtmark kring Abborrsjön strax väster om Locksjömossen.

Täkten berör inte någon grundvattenförekomst, men ligger strax öster om grundvattenförekomsten Kolarp. Vattentäkt med tillhörande vattenskyddsområde är beläget i södra delen av Sexdrega samhälle (Naturvårdsverket, 2020a). Bergtäkten ligger utanför huvudtillrinningsområden för Kolarps grundvattenförekomst (SGU, 2020).

Skyddsområde finns även för en vattentäkt belägen ca 2,5 km sydväst om bergtäkten och ett par hundra meter från Ätran. Influensområdet för vattentäkten är begränsat.

Även isälvsedimenten kring bergtäkten bedöms ha vattenförande egenskaper, dock handlar det om betydligt mindre volymer än vid Kolarp (SGU, 2020). I SGU:s bedömning från 2017 klassas området kring bergtäkten ej som grundvattenförekomst.

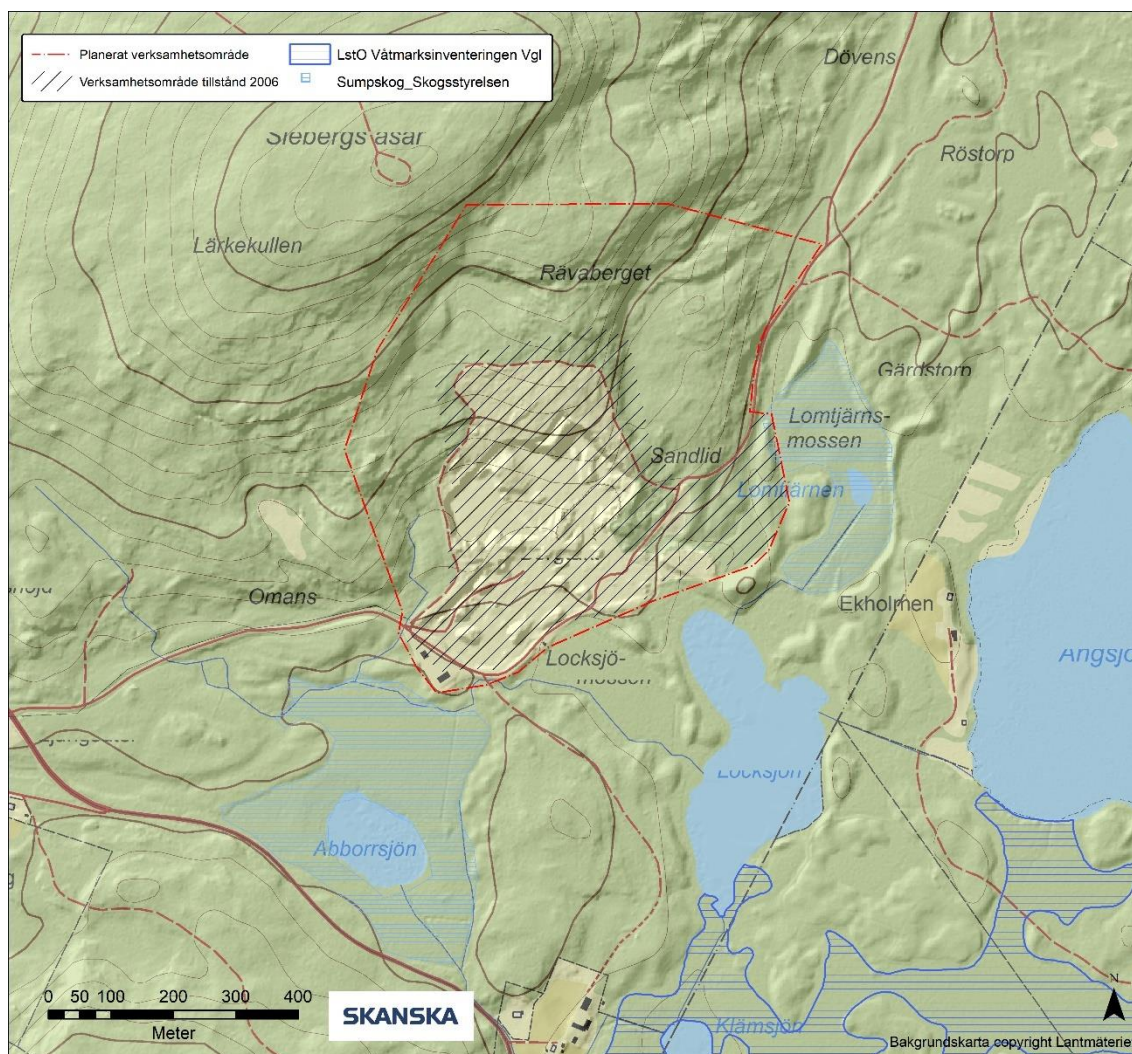
Figur 3.4.1. Översikt vattenförhållanden i anslutning till tåkten. Avrinningen från tåkten går via Locksjön till Bredsjön, Bergabacken och Kolarpasjön till Åtran.

3.5 Naturmiljö

Den planerade verksamheten berör inte något område av riksintresse för naturvård. Inga särskilda dokumenterade höga naturvärden finns registrerade på Länsstyrelsens (WebGis, Länskarta) eller Skogsstyrelsens (Skogens pärlor) tillgängliga kartunderlag.

Direkt angränsande till verksamhetsområdet i öster finns en sumpskog, Lomtjärnsmossen, registrerad i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Sydväst om tälten finns ytterligare en sumpskog, kring Abborsjön.

Skanska har låtit utföra en naturvärdesinventering av hela det planerade utökade verksamhetsområdet. Vid naturvärdesinventeringen avgränsades inga naturvärdesobjekt (Calluna, 2020). Miljöerna i inventeringsområdet är starkt påverkade av skogsbruk och har överlag lågt naturvärde. Naturmiljön kring den befintliga bergtälten består av kuperad skogsmark i varierande ålder, som är starkt påverkad av skogsbruk. Tre naturvårdsarter noterades vid inventeringen; blåmossa, skogsödlå och tjåder. Vid eventuell utökning av verksamheten vid bergtälten har utredaren inga särskilda rekommendationer om hänsyn då inga naturvärdesobjekt avgränsades vid inventeringen. Även om ett fynd av tjåder gjordes bör inte utökad verksamhet inom det avgränsade området ha någon negativ påverkan på tjåderpopulationen i området, då bra livsmiljöer bedöms saknas inom inventeringsområdet samt de allra närmaste omgivningarna. Fyndet som gjordes var en höna som stöttes upp i den nordligaste delen av inventeringsområdet, i nygallrad, yngre produktionsskog med gran, tall och björk. I tillägg har även en häckfågelinventering och en bedömning av förekomst av fladdermöss tagits fram som underlag för ansökan. Vid häckfågelinventering noterades totalt 48 fågelarter, däribland orre och spillkråka. Merparten av de noterade arterna utgörs av vanliga skogsfåglar och fågelfaunan är vad man kan förvänta sig i en barrskogsmiljö i sydvästra Sverige som är starkt präglad av skogsbruk. Utredningarna kommer att presenteras i sin helhet i tillståndsansökan.

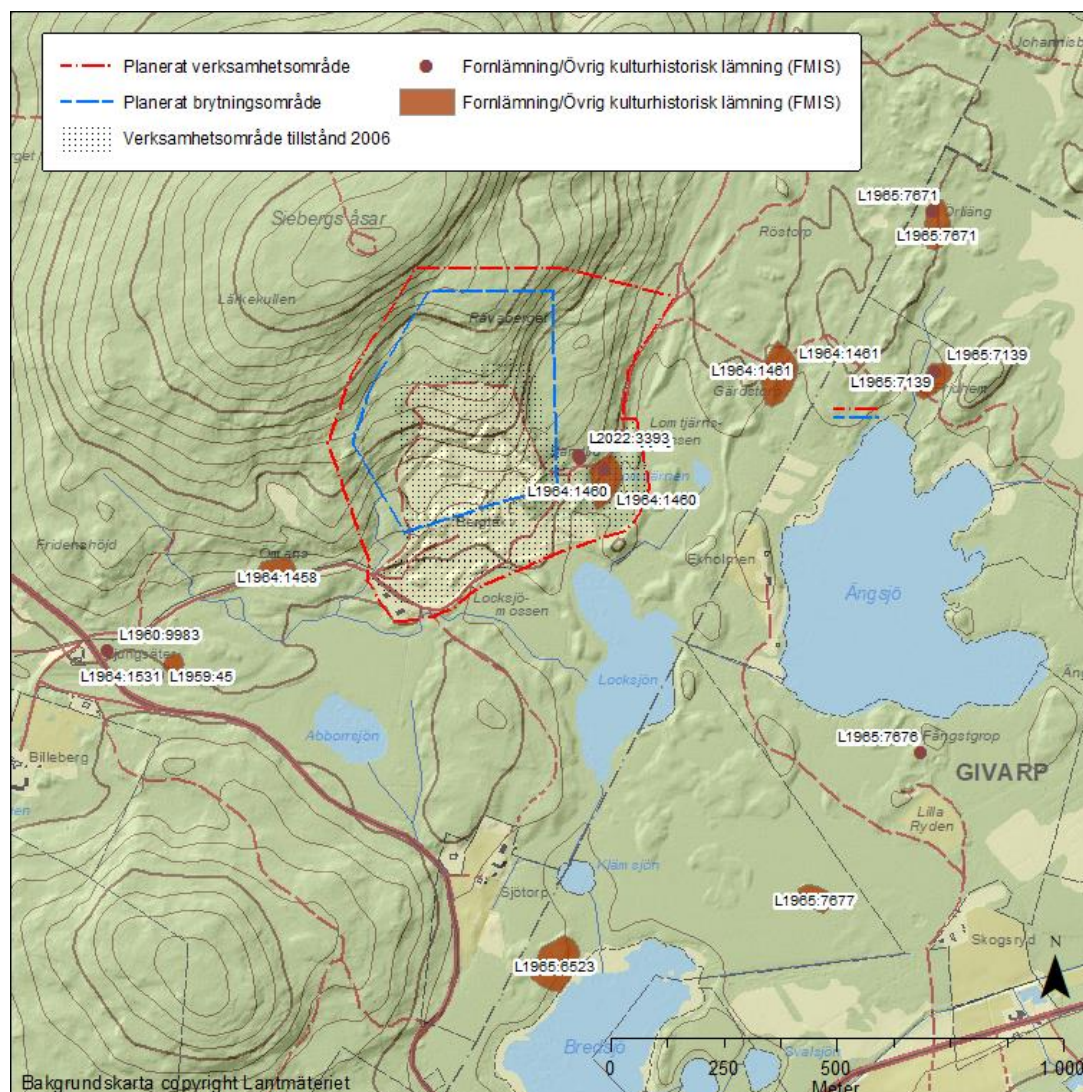

Figur 3.5.1. Kända naturvärden i anslutning till täktverksamheten. En naturvärdesinventering har gjorts för det planerade verksamhetsområdet, inga naturvärdesobjekt avgränsades. Sjöarna omfattas av strandskydd, vilket redovisas i figur 3.2.1.

3.6 Kulturmiljö och landskap

Den befintliga och planerade verksamheten berör inte något område av riksintresse för kulturmiljövård. Det finns inte någon registrerad fornlämning inom det befintliga eller planerade verksamhetsområdet. I den sydöstra delen av befintligt och planerat verksamhetsområde finns dock en möjlig fornlämning, en lägenhetsbebyggelse (L1964:1460). En arkeologisk utredning har gjorts av Rio Natur och kulturkooperativ som underlag för ansökan och i samband med denna återfanns röjningsrösen L2022:3392 och 3393, se figur 3.6.1. Röjningsrösen bedöms vara av sentida karaktär och kan ha ett kronologiskt och rumsligt samband med de odlingsrösen som förekommer inom lämningen L1964:1460.

Svenljunga kommun ligger i den västra delen av sydsvenska höglandet. Landskapet kännetecknas av stora skogspartier, våtmarker och sjöar. Berört område är ett kuperat skogslandskap och området hyser inga dokumenterade höga landskapliga värden. Områdets naturvärden beskrivs under avsnitt 3.5.

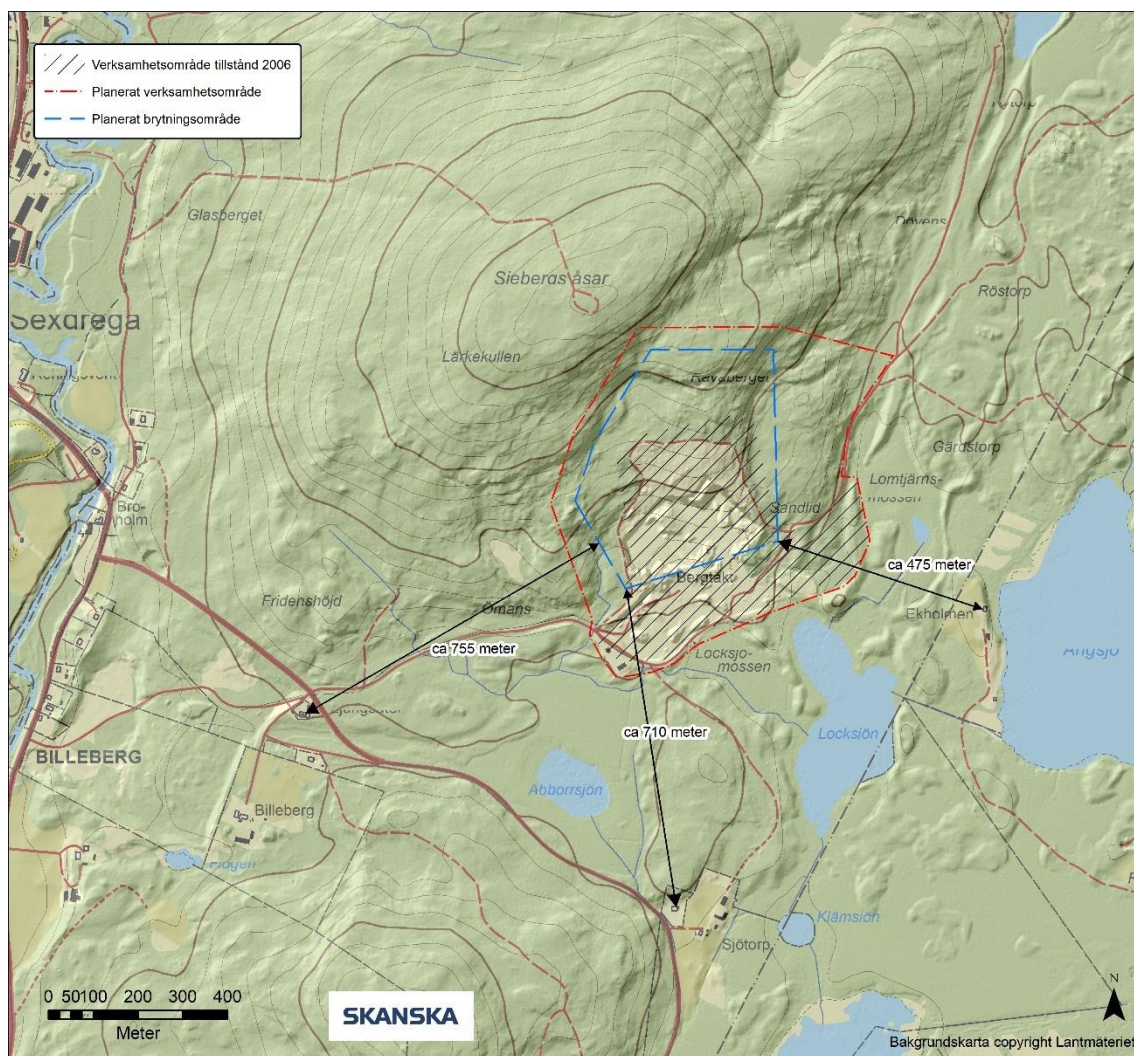
Figur 3.6.1. Kända fornlämningar/övriga kulturhistoriska lämningar (kartunderlag från FMIS).

3.7 Friluftsliv

Den befintliga och planerade verksamheten berör inte något område av riksintresse för friluftsliv. Verksamheten berör heller inte något område som är utpekat av särskild betydelse för friluftslivet i översiktsplanen. Verksamheten berör heller ingen markerad vandringsled. Det gällande och planerade verksamhetsområdet berör en liten del av strandskyddat område för Locksjön, se avsnitt 3.2.

3.8 Bostadsbebyggelse

Täkten är belägen långt från samlad bebyggelse. Närmsta bostadshus är beläget sydost om verksamheten och ca 475 m från närmsta kanten på brytningsområdet. Åt söder ligger närmsta bostadshuset på ett avstånd om ca 710 meter från närmsta delen av brytningsområdet. Åt sydväst ligger närmsta bostadshuset på ca 755 meter från närmsta del av brytningsområdet. Detta bostadshus ligger även i nära anslutning till vägkorsning för den anslutande täktvägen.

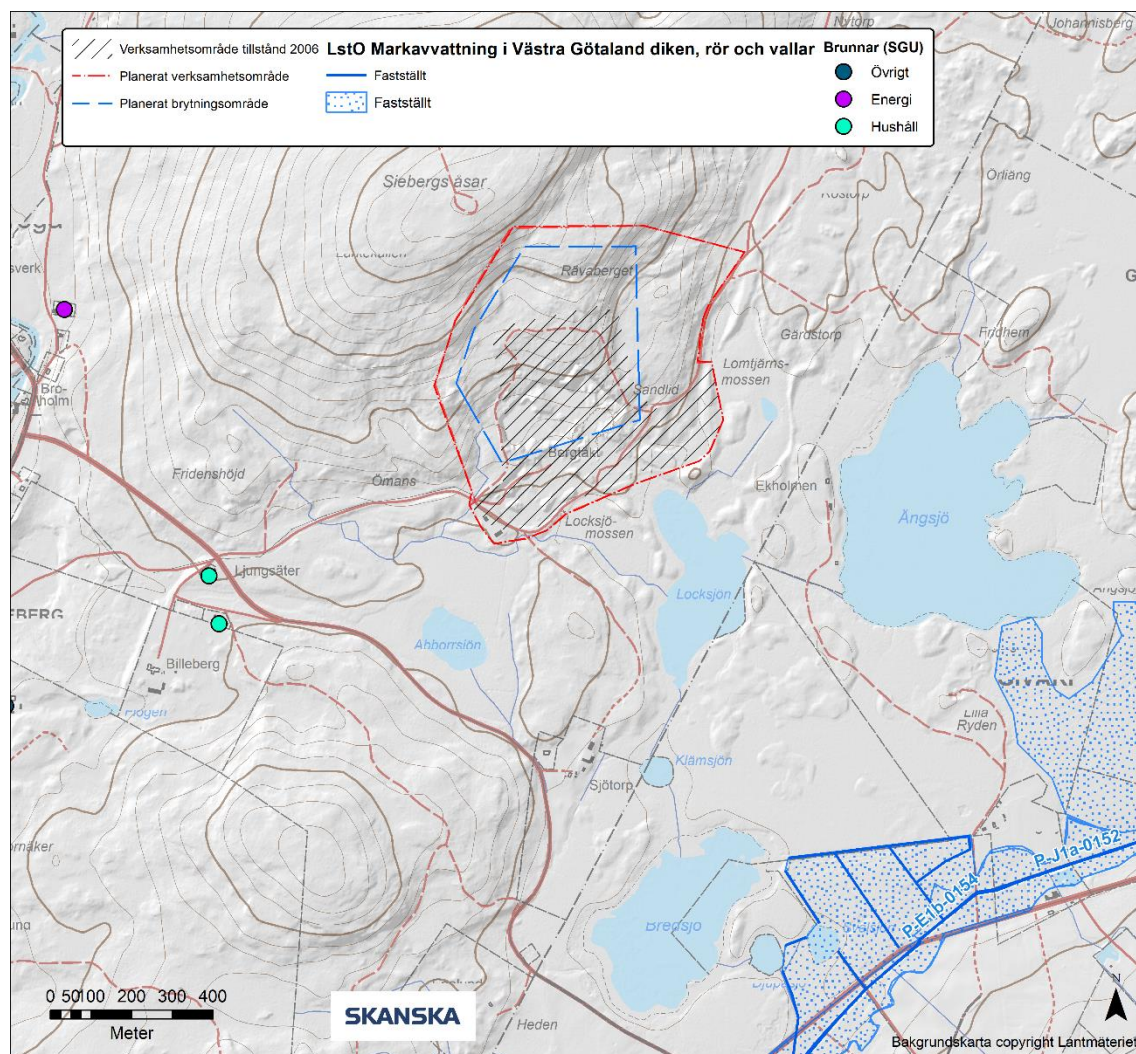

Figur 3.8.1. Närliggande bostadsbebyggelse.

3.9 Övriga intressen

Enligt Sveriges Geologiska Undersöknings brunnsarkiv finns inga energi- eller dricksvattenbrunnar inrapporterade i det direkta närområdet av bergtälten. Inrapporterade brunnar redovisas i figur 3.9.1. Det kan dock finnas enskilda brunnar vid bostadshus/gårdar som inte är inrapporterade.

Täktområdet berör inte direkt något markavvattningsföretag. Ett markavvattningsföretag berör dock område nedströms Bredsjö.

Figur 3.9.1. Förekomst av Brunnar som rapporterats in till Brunnsarkivet samt förekomst av markavvattningsföretag.

4 Förutsedda miljöeffekter

Vid täktverksamhet sker en påverkan inom verksamhetsområdet. Utöver detta påverkas även omgivningen både direkt och indirekt av täktverksamheten. Omgivningspåverkan från denna typ av verksamhet generellt sett är väl känd.

Med hänsyn till förutsättningarna på platsen kan främst följande miljöpåverkan behöva beaktas i samband med planerad verksamhet.

4.1 Buller

Verksamheten genererar ljudpåverkan genom de olika produktionsprocesserna. Det är dock skillnad på ljudnivå och tidsomfattningen för de olika processerna.

Ljud är tryckförändringar i luft, eller andra medier, som kan uppfattas av vår hörsel. Buller kan definieras som allt ljud som inte är önskvärt. För den pågående verksamheten finns villkor som reglerar bullernivåer vid bostadshus i omgivningen.

I miljöbalken finns övergripande bestämmelser som måste uppfyllas för att tillstånd till en verksamhet ska lämnas. Riktlinjer för externt industribuller finns i Naturvårdsverkets rapport 6538 Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (april 2015). Vägledningen redovisar riktvärden för nyetablering av industri i enlighet med Tabell 4.1.1 nedan. Riktvärdena är ett stöd i bedömningen av lämpliga villkor med avseende på buller från en verksamhet. Dessa riktlinjer skiljer sig jämfört med gällande tillstånd⁷ med avseende tidsperioden för dag- och natttid.

Tabell 4.1.1 Naturvårdsverkets riktlinjer för ljudnivå från industri/verksamhet

	L _{eq} dag (06-18)	L _{eq} kväll (18-22) samt lör-, sön- och helgdag (06- 18)	L _{eq} natt (22-06)
Utgångspunkt för olägenhetsbedömning vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler	50 dBA	45 dBA	40 dBA

Nivåerna i tabellen ovan avser immissionsvärden vid bostäder, förskolor, skolor och vårdlokaler. De gäller utomhus vid fasad och vid uteplatser och andra ytor för utvistelse i bostadens närhet. För bostäder avser nivåerna i första hand bostadsbyggnader där ett ärende om detaljplan eller bygglov påbörjats före den 2 januari 2015. För bostäder där ett ärende om detaljplan eller bygglov påbörjats efter den 2 januari 2015 görs olägenhetsbedömningen i plan- eller bygglovsskedet.

Ny bostadsbebyggelse. För förskolor, skolor och vårdlokaler bör nivåerna tillämpas för de tidpunkter då lokalerna används. På skol- och förskolgårdar avser nivåerna de delar av gården som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet.

Utöver detta gäller:

- Maximala ljudnivåer (L_{Fmax} > 55 dBA) bör inte förekomma nattetid klockan 22-06 annat än vid enstaka tillfällen.
- Vissa ljudkaraktärer är särskilt störningsframkallande. I de fall verksamhetens buller karakteriseras av ofta återkommande impulser som vid nitningsarbete, lossning av metallskrot och liknande eller innehåller ljud med tydligt hörbara tonkomponenter bör värdena i tabell 1 sänkas med 5 dBA.
- I de fall den bullrande verksamheten endast pågår en del av någon av tidsperioderna ovan, eller om ljudnivån från verksamheten varierar mycket, bör den ekvivalenta ljudnivån bestämmas för den tid då den bullrande verksamheten pågår. Dock bör den ekvivalenta ljudnivån bestämmas för minst en timme, även vid kortare händelser.

Den planerade verksamheten kommer, likt den pågående verksamheten, att ge upphov till ljudpåverkan från de olika arbetsmomenten.

Som underlag för ansökan låter Skanska ta fram en bullerutredning. Bullerutredningen kommer att redovisa bullerspridning till omgivningen från de olika delarna av den planerade verksamheten samt också vid behov förslag till de skyddsåtgärder som eventuellt behöver vidtas för att innehålla de riktlinjer som anges ovan.

4.2 Vibrationer och luftstöt våg och stenkast

Sprängningar i samband med loss hållning av berg ger markvibrationer och luftstöt vågor. Energin som utlöses vid sprängning går ut i alla riktningar från laddningen. Hur stora markvibrationerna blir beror av flera faktorer så som mängden samverkande laddning, bergets egenskaper, avstånd till sprängplatsen och ovanpåliggande jordmassors egenskaper.

Under åren 2016- 2020 har produktionssprängning skett två till fyra gånger per år. Högsta uppmätta vibrationsnivå vid bostadshus under de här åren 2 mm/s och högsta uppmätta luftstöt våg under samma period, 66 Pa (frifältsvärde). Dessa värden är inom ramen för gällande villkor 9 (riktvärde vibrationer om 4 mm/s vid bostadshus) och villkor 10 (riktvärde luftstöt våg om 100 Pa frifältsvärde). Under 2021 har det skett fler (fram till och med september 7 tillfällen) men mindre produktionssprängningar jämfört med åren 2016- 2020. Även 2020 har vibrationsnivåerna varit låga, max uppmätta 0,8 mm/s, även nivån luftstöt våg har varit låg, max uppmätta värde 34 Pa (frifältsvärde). För den planerade verksamheten kan sprängning komma att ske fler gånger per år.

Som underlag för ansökan låter Skanska ta fram en riskanalys och vibrationsutredning. Utredningen kommer att redovisa risker och de åtgärder som bör vidtas i anslutning till vibrationsalstrande verksamhet (sprängning) i samband med täktverksamheten. Utredningen

⁷ I gällande tillstånd regleras bullerpåverkan genom villkor 7, där tidsperioden för dagtid anges till kl 07-18.

kommer också att redovisa förväntade vibrationer till omgivningen samt förslag till mätplan på utvalda fastigheter.

Vid sprängning finns även en viss risk för oönskade stenkast. Inmätning av borrhål minskar avsevärt risken för oönskade stenkast. Ifall ett borrhål närmast sig pallkanten kan det laddas med reducerad mängd. För att hantera problematiken med stenkast från ytan lämnas även den översta biten i borrhålet oladdad. Det är också viktigt att rensa bergytan noga. Sprängsalvor lyfts alltid ut inåt tälten. Skyddsavstånden till bostadshus är goda.

4.3 Utsläpp till luft

Den pågående och planerade verksamheten kan innebära omgivningspåverkan i form av damning. Verksamheten i brytningsområdet sker till stor del bakom bergväggar. Damning kan uppstå vid alla arbetsmoment i tälten, vid borring, krossning och sortering, upplagshandling, lastning av lastbil samt vid transporter. Damningen från tälten bedöms dock inte vara ett stort yttre miljöproblem. Skanska arbetar kontinuerligt med åtgärder för att minimera damningspåverkan. Borrregulatet är försett med dammavskiljning. Dammbekämpning av transport- och upplagsytor kommer i första hand ske genom bevattning. Saltning nyttjas sparsamt vid behov, vid extremt torra vädersituationer. Dammbekämpning sker i samband med krossning och siktning genom bevattning. Damningen bedöms sammantaget vara begränsad och lokal.

Verksamheten i tälten påverkar luften genom avgasutsläpp från den mobila maskinparken och transporter. Utsläpp från transportfordon och maskinparken är t ex kolväten (HC), kväveoxider (NOx) och koldioxid (CO₂) vid förbränningen av oljekolväten. Därutöver bildas också svavelföreningar och partiklar. Konsekvenserna av dessa utsläpp är bl a. att kolväten i samverkan med kväveoxider i atmosfären bildar marknära ozon, som kan ge skador på skog och gröda. Många kolväten är också skadliga för människors hälsa. Kväveoxider och svavel bidrar till försurning av mark, skog och akvatiska ekosystem. Kväveoxiderna har också en gödslingseffekt på skog och mark. Den ökande halten av koldioxid i atmosfären påverkar klimatet genom att öka jordens medeltemperatur.

Utsläpp från arbetsmaskiner går inte helt att undvika men kan begränsas genom användande modern utrustning, el-ansluten efterkross- och sorteringslina samt miljöklassade bränslen. Genom att systematiskt eftersträva detta kommer emissioner från maskiner och fordon successivt att bli lägre i takt med teknikutvecklingen. För att begränsa påverkan på miljön och minska förbrukningen av bränsle gäller interna riktlinjer.

4.4 Anspråktagande av ny mark – påverkan på natur- och kulturmiljö och landskap

Utökningen av verksamhetsområdet innebär att ny mark tas i anspråk främst norr om befintligt verksamhetsområde, som kan påverka natur- och kulturmiljöer. Inga områden av riksintresse för natur- eller kulturmiljö berörs direkt av den planerade utökningen. Marken utgörs av kuperad skogsmark i varierande ålder, som är starkt påverkad av skogsbruk. Genomförd naturvärdesinventering (Calluna, 2020) visar området består av homogena granplanteringar, hygge eller yngre gallrad skog som alla har lågt naturvärde. Inga naturvärdesobjekt avgränsades vid inventeringen (se även avsnitt 3.5). Även om ett fynd av tjäder gjordes bör inte utökad verksamhet inom det avgränsade området ha någon negativ påverkan på tjäderpopulationen i området, då bra livsmiljöer bedöms saknas inom inventeringsområdet samt de allra närmaste omgivningarna. Fyndet som gjordes var en höna som stöttes upp i den

nordligaste delen av inventeringsområdet, i nygallrad, yngre produktionsskog med gran, tall och björk (Calluna, 2020). Ingen tjäder sågs vid häckfågelinventeringen eller hördes under inventeringen utan endast spår efter tjäder i form av äldre spillning noterades. En utökad verksamhet bedöms inte medföra negativ påverkan på tjäderpopulationen i området, då bra livsmiljöer för tjäder bedöms saknas inom inventeringsområdet, samt de allra närmaste omgivningarna.

Observationer av spillkråka innefattar spelande individer som har hållit till i skogsmiljöerna norr och öster om bergtäkten vid två olika tillfällen. Spelande orre noterades och observationerna är hördes och sågs vid kalhygget norr och nordväst om bergtäkten. Spelplatser på hyggen betraktas oftast som endast tillfälliga då det på sikt är sannolikt att spelplatsen försvinner när trädsiktet etablerat sig.

Det planerade verksamhetsområdet har liten betydelse för fågellivet då det i huvudsak består av områden med produktionsskog och hygge. Påverkan på naturmiljön bedöms i nuläget sammantaget som liten då planerad verksamhet inte berör några områden med höga naturvärden.

Vad avser kulturmiljö finns en möjlig boplatz inom nu gällande verksamhetsområde, och i samband med arkeologisk utredning som underlag för ansökan påträffades två röjningsrösen, övrigt finns inga kända fornlämningar inom det planerade verksamhetsområdet, se avsnitt 3.6. Ett skyddsområde om 15 meter kommer att markeras ut kring de båda röjningsrösen. Verksamheten bedöms med nuvarande kunskap om området inte innebära någon betydande negativ påverkan på kulturmiljön.

I övrigt innebär den utökade täktverksamheten en viss påverkan på landskapsbilden, såväl under själva brytningen som efter avslutad verksamhet. Verksamheten kommer att vara synlig för den allmänhet som vistas i den planerade täktens närhet.

4.5 Avsänkning av grundvatten

Den planerade verksamheten innebär en utökning av brytningsområdet för bergtäkten. Skanska har låtit genomföra en hydrogeologisk utredning (Geosigma, 2021). Överslagsberäkningar tyder på att influensområdet kring schaktet kan tänkas uppgå till maximalt ca 260 meter och inom det uppskattade influensområdet har inga skyddsobjekt påträffats. Våtmarkerna i täktens närhet ligger samtliga utanför uppskattat influensområde. Av utredningen framgår att den sammanvägda bedömningen är att utvidgning av bergtäkten sannolikt inte kommer att leda till betydande omgivningspåverkan till följd av förändrade grundvattennivåer eller gällande förändrade ytvattenvägar och vattenmängder.

4.6 Utsläpp till mark och vatten

Idag sker självavrinning av vatten från verksamhetsområdet främst sedimentationsdammen belägen i den sydöstra delen av verksamhetsområdet. Även för den framtida verksamheten kommer vattnet att avrinna genom självavrinning.

Ytvattenrecipienten direkt nedströms täkten, kan till följd verksamheten främst belastas med suspenderat material (grumling) och sprängmedelsrester (kväve). Läckage av kväve från sprängmedelsrester är en miljöpåverkan som ofta lyfts i samband med bergtäkter. Problemet uppstår vid detonation av kvävebaserade sprängämnen. Kväveutsläppet är principiellt oönskat men är relativt litet. För att reducera kvävehalter och suspenderat material i utgående vatten från täkten finns sedimentationsdamm.

Inom verksamhetsområdet förvaras bland annat drivmedel till maskiner. Vid maskinkörning finns en risk för olyckor och haverier vilket kan få stor påverkan i form av t.ex. utsläpp av olja. All lagring av större mängder flytande oljeprodukter, även spillolja, sker i tankar som antingen är invallade eller är av stöt- och vältsäker typ (ADR-tankar). Mindre mängder kemiska produkter förvaras i fat eller dunk inomhus. Vid hantering av flytande petroleumprodukter finns absorptionsmedel lätt tillgängligt i de delar av verksamheten där detta är användbart. I tillägg har sedimentationsdammen oljeavskiljande funktion. Genom detta är risken för att oljeprodukter m.m. ska komma ut och förorena mark och vatten liten.

Provtagning och analys av ytvattnet i utlopp från sedimentationsdammsker regelbundet fyra gånger per år, se resultat från åren 2018-2020 i tabell 4.6.1, från den ena dammen. Flödet ut från dammen är dock relaterat till nederbörden och under torrperioder sker ingen avrinning ut från sedimentationsdammen. Totalkvävehalterna är generellt sett ganska låga (<1 -2 mg/l) och halterna av suspenderat material varierar, se tabell 4.6.1.

För att långsiktigt säkerställa vattenkvaliteten nedströms tåkten ser Skanska ett behov av att utöka befintlig sedimentationsdamm, vilket kommer att göras inom ramen för ett eventuellt nytt tillstånd.

Tabell 4.6.1. Resultat av vattenprovtagning från utlopp från ena sedimentationsdammen under åren 2018- 2020.

		2018				2019				2020			
Parameter	enh et	2018- 02-14	2018- 05-15	2018-09- 12	2018-11- 19	2019- 02-15	2019-06- 04	2019- 09-13	2019- 12-10	2020-04- 21	2020- 07-08	2020- 09-22	2020-11- 20
Oljeindex	µg/l	<50,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<50,0	Torrlagd	<50,0	<50,0	Torrlagd	<50,0	<50,0	98,8
Fraktion > C10- C12	µg/l	<5,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<5,0	Torrlagd	<5,0	<5,0	Torrlagd	<5,0	<5,0	<5,0
Fraktion > C12- C16	µg/l	<5,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<5,0	Torrlagd	<5,0	<5,0	Torrlagd	<5,0	<5,0	<5,0
Fraktion > C16- C35	µg/l	<30,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<30,0	Torrlagd	<30,0	<30,0	Torrlagd	<30,0	<30,0	82
Fraktion > C35- C40	µg/l	<10,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<10,0	Torrlagd	<10,0	<10,0	Torrlagd	<10,0	<10,0	16,8
Suspenderade ämnen	mg/l	7,7	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	98	Torrlagd	60	12	Torrlagd	18	44	85
N-tot	mg/l	1,0	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	1,7	Torrlagd	2,2	1,1	Torrlagd	<1,0	<1,0	1,5
PH		6,5	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	6,5	Torrlagd	6,5	7	Torrlagd	6,6	7,2	7,1
Tot ext alifater	mg/l	<0,10	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<0,10	Torrlagd	0,14	<0,10	Torrlagd	0,17	0,12	<0,10
Opulära alifater	mg/l	<0,10	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<0,10	Torrlagd	<0,10	<0,10	Torrlagd	<0,10	<0,10	<0,10
Tot ext aromater	mg/l	0,10	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	<0,10	Torrlagd	<0,10	<0,10	Torrlagd	<0,10	<0,10	<0,10
Klorid	mg/l	9,76	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	15,2	Torrlagd	525	11,6	Torrlagd	28,2	72,7	10,5
Konduktivitet	mS/ m	8,17	Torrlagd	Torrlagd	Torrlagd	10,8	Torrlagd	30,9	10,3	Torrlagd	11,3	32	11,7

4.7 Följdpåverkan - transporter

Transport av färdigprocessade produkter från området ut till marknaden sker i nuläget på lastbil via en in- och utfartsväg västerut på väg 1677 och vidare ut på väg 154 och här går trafiken både norrut och söderut. Antalet lastbilstransporter styrs av efterfrågan av de aktuella produkterna. Ett bostadshus ligger i nära anslutning till in-/utfart på väg 1677 i övrigt finns inga bostadshus mellan in-/utfart på väg 1677 och väg 154. Tunga transporter till och från verksamheten utgör en stor andel av trafiken på väg 1677, men en liten andel av trafiken på väg 154.

Antalet tunga transporter till och från tåkten kan antas öka till följd av den planerade verksamheten. En uppskattning/beräkning av det framtida transportarbetet till och från

verksamhetsområdet finns under avsnitt 2.9 och kommer även att presenteras som underlag för ansökan.

Följdverksamheten i form av transporter ger utsläpp till luft som kan ge en lokal/regional och global påverkan. Täkten är dock vällokaliserad med kort transportavstånd till avsättningsområdet. För de transporter som Skanska har rådighet över finns krav för att minska miljöbelastningen.

4.8 Miljöeffekter till följd av yttre händelser

Översvämning, skred och extremt väder är exempel på sådana yttre händelser som kan påverka den aktuella verksamheten på sådant sätt att den förorsaka negativa miljöeffekter på omgivningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har utifrån hydrologiska flödesdata och höjddata tagit fram så kallade översvämningskarteringar som visar områden och vattendrag som riskerar att översvämmas vid olika flödesscenarion. Inom det område inom vilket den aktuella verksamheten är belägen föreligger, enligt MSB:s kartering, inget översvämningshot. Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har, tillsammans med Statens Geotekniska Institut (SGI) tagit fram en kartvisare som visar var i Sverige det finns förutsättningarna för skred i finkorniga jordarter så som silt och lera. Information om risker för ras och skred finns även tillgängligt via MSB:s kartportal. Inom verksamhetsområdet finns en mindre yta markerad i SGI:s databas, Områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. Databasen identifierar översiktligt områden som kan ha förutsättningar för erosion, ras och/eller slamströmmar. Dessa områden kan vara känsliga för påverkan på vegetationen liksom förändringar av vattenmängder, vattnets flödesvägar och rinnhastigheter, det vill säga påverkan som ofta uppstår vid skogsbruk och exploatering. Den aktuella ytan är inte inom något område med finjord (silt/lera) utan utgör del av tidigare täktslänt. Den aktuella verksamheten är i övrigt inte belägen inom något utpekad aktsamhetsområde, det vill säga ett sådant område där det kan föreligga risk för ras eller skred.

5 Sevesoanläggning -förebyggande och begränsning av kemikalieolyckor

5.1 Allmänt

Lagen (1999:831) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor tillämpas på verksamheter där farliga ämnen, t.ex. sprängämnen förekommer i mängder som motsvarar eller överstiger de mängder som föreskrivits.

Beroende på mängderna farliga ämnen som förekommer ställs olika krav. För explosiva ämnen går gränsen för lägre kravnivå vid 10 ton och för högre kravnivå vid 50 ton. Detta innebär att om man i en bergtäkt hanterar mer än 10 ton sprängmedel är den aktuella bergtäkten en s.k. Sevesoverksamhet. Något undantag för kortvarig eller tillfällig förekomst av det farliga ämnet föreligger inte.

5.2 Grund för Seveso-klassning

Det primära syftet med verksamheten är att producera förädlade bergmaterialprodukter för den regionala bygg- och anläggningsmarknaden. För att bryta ut berget används sprängmedel.

Vanligtvis loss hålls idag ca 60 000 ton bergmaterial vid varje sprängning och normalt används då ca 23 ton sprängmedel. Vid specifika spräng tillfällen används maximalt ca 30 ton. Under ett normalår i nuläget sker sprängning vid ca 1–4 tillfällen. Den planerade verksamheten innebär att mängden sprängmedel som hanteras vid ett och samma tillfälle kommer att vara i samma storleksordning som i nuläget. Det som kan komma att förändras är att sprängning kan ske oftare jämfört med nuläget. Ingen lagring av sprängmedel sker idag i tåkten och inte heller vad gäller den planerade verksamheten.

Tåktverksamheten omfattas således av bestämmelserna som gäller enligt den lägre kravnivån. Skanska har därför lämnat in en anmälan med tillhörande handlingsprogram till Länsstyrelsen under 2016 och en uppdatering gjordes under 2021. I handlingsprogrammet har risker identifierats och det anges vilka försiktighetsmått som iakttas. Planerad verksamhet bedöms inte påtagligt förändra förutsättningarna.

5.3 Sprängmedelshanteringen

Ingen lagring av sprängmedel sker i tåkten. Sprängmedlen som används är i huvudsak flytande och levereras till sprängplatsen med lastbil strax före laddning, d.v.s. inga sprängmedel förvaras inom verksamhetsområdet. Fordonen som används vid transporterna är godkända för transport av de aktuella produkterna, vilka på plats blandas till ett funktionellt sprängmedel. I fordonet förvaras produkterna i åtskilda behållare som var för sig inte utgör ett funktionellt sprängmedel och som således inte kan explodera under normala förhållanden. Fordonen respektive sprängmedlen körs och hanteras endast av väl utbildad sprängpersonal. För att få arbeta som sprängarbas krävs både teoretisk och praktisk kunskap (48 timmars utbildning plus obligatorisk praktik).

Inför sprängningen borrar hål i berget. Hålen fylls sedan med sprängmedel. Inför sprängning placeras en s.k. patronerad laddning (ett fast sprängmedel) i botten av spränghålen. Därefter blandas de flytande produkterna från fordonet direkt ned i spränghålen. Ett förgasningsmedel tillsätts, vilket efter ca 10 min gör blandningen till ett aktivt sprängmedel.

De risker som i huvudsak bedöms kunna uppstå i samband med verksamheten är läckage i samband med transport och hantering av produkter inför laddning/sprängning samt personskada i samband med sprängarbeten.

Försiktighetsmått och åtgärder

En sprängarbas utses alltid, vilken leder och övervakar arbetet. Övriga skyddsåtgärder som vidtas vid sprängning är:

- Inför varje sprängning informeras närboende om planerad tidpunkt för sprängning.
- Varningsskyltar finns runt om tåktområdet.
- Området kring tåkten ronderas strax innan sprängning och viktiga poster övervakas under sprängningen.
- Inför varje sprängning görs en noggrann sprängplan för att få korrekt hållutning m.m.
- Bergytan där sprängning ska ske rengörs från lösa stenar och bra förladdningsmaterial används, företrädesvis krossmaterial mellan 2-4 mm.
- Eventuella svaga zoner lokaliseras och fylls med försättningsmaterial.
- En tydlig varningssignal avges strax innan sprängning

Övriga skyddsåtgärder består bland annat av beredskap vid läckage av sprängmedel i form av exempelvis lättillgängligt absorberingsmedel och möjlighet till invallning med jord. Vid större läckage tas alltid kontakt med räddningstjänsten. Om ett läckage sker i tåkten från t.ex.

transportfordonet eller vid själva laddningstillfället kommer detta att helt eller delvis att kunna samlas upp på plats.

För att förebygga personskador kommer Arbetsmiljöverkets föreskrifter om sprängarbeten (2007:1) att följas. Som ett led i att förbättra och utveckla säkerheten i samband med sprängningsarbetet tar bolaget även kontinuerligt del av kunskap och slutsatser från olyckor vid liknade typer av verksamheter.

6 Bedömning i fråga om betydande miljöpåverkan

Den planerade verksamheten är en sådan verksamhet som enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) punkt 2b ska antas medföra en betydande miljöpåverkan då verksamheten avser täkt, för annat än husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, torv och matjord undantagna, som omfattar mer än 25 hektar. I enlighet med 6 kap 20§ miljöbalken ska därmed en specifik miljöbedömning göras vilken inkluderar upprättande av en miljökonsekvensbeskrivning, se även kap 6.

7 Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivning

Enligt 6 kap. 20 § miljöbalken (1998:808) ska en specifik miljöbedömning göras för de verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt 9 kap miljöbalken och som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En specifik miljöbedömning innefattar framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). MKB:n i den specifika miljöbedömningen ska innehålla de uppgifter som framgår av 6 kap. 35 § Miljöbalken (1998:808) och som specificeras i 15 till 19 §§ Miljöbedömningsförordningen (2017:966).

I miljöbedömningen ska miljöeffekter identifieras, beskrivas och bedömas. Med miljöeffekter avses, i enlighet med 6 kap 2§ miljöbalken, de direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt på befolkning och människors hälsa, djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap, och biologisk mångfald i övrigt, mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö, hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön.

I enlighet med vad som anges i 6 kap 35 och 37 §§ miljöbalken föreslås att MKB:n för den planerade verksamheten ska omfatta en beskrivning av planerad verksamhet med uppgifter om lokalisering, utformning och omfattning. Då täkten redan är väl etablerad bedöms endast som relevant att redovisa en översiktlig redovisning av alternativ. Alternativ utformning av området redovisas i mån av relevans och en motivering av varför en viss utformning har valts. Även en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten inte kommer till stånd (det så kallade nollalternativet) avses också redovisas.

Tyngdpunkten i MKB:n kommer att vara beskrivning av konsekvenser under driftsfasen. Då verksamhet bedrivits på platsen i mer än 20 år finns god kännedom om dess miljöpåverkan. Följande utredningar/underlag avses bifogas underlag för ansökan och MKB.

- Ljudnivåer från verksamheten, vid bostadshus
- Riskanalys, vibrationer och luftstöt våg vid bostadshus
- Naturvärdesinventering av planerat utökat verksamhetsområde, häckfågelinventering och bedömning om förutsättningar för fladdermöss
- Hydrouträttning

- Dimensionering av sedimentationsdamm
- Arkeologisk utredning steg 1
- Handlingsprogram Seveso

Utifrån förmodad miljöpåverkan, redovisad i kap 6 i detta underlag, avses MKB:n avgränsas till att behandla följande miljöaspekter.

- Människor
 - a. Människors hälsa, boendemiljö m a p miljöpåverkan i form av buller, vibrationer, luftstöt våg och damning och luftutsläpp lokalt
 - b. Friluftsliv och rekreation lokalt
- Djur och växter (Naturmiljö)
 - a. Livsmiljöer, lokalt m a p fysiskt ingrepp och indirekt påverkan
 - b. Skyddade/hotade arter lokalt m a p fysiskt ingrepp och indirekt påverkan
- Mark- och vattenmiljö
 - a. Yt- och grundvatten lokalt
 - b. Vattenkvalitet lokalt och ev regionalt
- Kulturmiljö
 - a. Fornlämningar, lokalt m a p fysiskt ingrepp och ev indirekt påverkan
- Luft och klimat
 - a. Regionalt m a p utsläpp till luft genom verksamheten och följdverksamhet

I MKB:n föreslås även risk och säkerhet att beskrivas, med en beskrivning av förekommande risker och skyddsobjekt samt vid behov skyddsåtgärder för att minimera risker. Syftet med en miljökonsekvensbeskrivning som berör en verksamhet som avses i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor är också att identifiera och bedöma faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna. Handlingsprogram enligt 8 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor kommer att biläggas ansökan.

En samlad bedömning görs också av hushållning med mark och vatten och fysiska miljön i övrigt samt annan hushållning med material, råvaror och energi.

Gränsen för verksamhetsområdet utgör den primära geografiska avgränsningen i MKB:n. Verksamheten innebär dock även miljöpåverkan utanför verksamhetsområdet varför även denna kommer att beskrivas. Påverkan delas in i lokal (0-1 km), regional och i vissa fall även global påverkan.

MKB:n föreslås också innehålla en beskrivning av de skyddsåtgärder som planeras för att skadliga verkningar ska undvikas, minskas eller avhjälpas och hur det ska undvikas att verksamheten eller åtgärden medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap MB inte följs.

MKB:n ska också innehålla en icke-teknisk sammanfattning samt en redogörelse för det samråd som har skett och vad som framkommit i samrådet.

8 Samråds- och prövningsprocessen

8.1 Allmän information om prövningsprocessen

Tillståndsprövningsprocessen för planerad verksamhet kan delas in i steg, se Figur 8.1.1.

Först gör bolaget, i detta fall Skanska, inledande utredningar/undersökningar för att ta ett beslut om hur verksamheten avses utvecklas. Därefter sker vanligen samråd med Länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten samt berörda enskilda m fl.

Verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan i enlighet med 6§ miljöbedömningsförordningen (2017:966) då verksamhetsområdet planeras överstiga 25 ha. En specifik miljöbedömning ska därför genomföras. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

I enlighet med den 28§ 6 kap miljöbalken innebär den specifika miljöbedömningen att den som avser att bedriva verksamheten, i detta fall Skanska, samråder om hur miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas (avgränsningssamråd). Då verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan i enlighet med miljöbedömningsförordningen genomför Skanska inget inledande undersökningssamråd.

När samrådet är genomfört sammanställer Skanska en samrådsredogörelse och ser över om det finns anledning att revidera planerna eller göra ytterligare utredningar. När Skanska har gjort dessa övervägningar och alla utredningar är klara så sammanställs en ansökningshandling med tillhörande MKB och övriga relevanta utredningar.

Ansökan lämnas till prövningsmyndigheten, som i det fall ansökan endast avser tillstånd enligt 9 kap miljöbalken, utgörs av Miljöprövningsdelegation vid Länsstyrelsen i Västra Götaland och i det fall även tillstånd enligt 11 kap miljöbalken krävs utgörs av Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. När ansökan är komplett så kungörs ansökan och MKB:n i dagspressen och allmänheten ges tillfälle att yttra sig över ansökan. När prövningsmyndigheten har fattat beslut i ärendet och slutfört miljöbedömningen så kungörs även det. Beslutet kan överklagas inom en viss angiven tid. Tid för överklagande etc framgår av myndighetens beslut.

Figur 8.1.1. Schematisk bild över prövningsprocessen för planerad verksamhet. Processen är nu i samrådsskedet och det så kallade avgränsningssamrådet. Då verksamheten i enlighet med miljöbedömningsförordningen, per automatik kan antas medföra betydande miljöpåverkan genomförs inget inledande undersökningssamråd utan samrådsprocessen sker endast genom ett avgränsningssamråd.

8.2 Särskilt om samrådet enligt miljöbalken

I enlighet med 6 kap miljöbalken ska verksamhetsutövaren samråda med berörda innan tillståndsansökan lämnas in.

Planerad verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan i enlighet med 6§ miljöbedömningsförordningen (2017:966), vilket också beskrivits i avsnitt 8.1. En specifik miljöbedömning ska därför genomföras. I enlighet med 30 § 6 kap miljöbalken ska ett avgränsningssamråd ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden. Den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden ska se till att de som ingår i samrådsgruppen enligt första stycket men som inte tidigare har fått ett samrådsunderlag kan ta del av ett samrådsunderlag.

Något undersökningssamråd, i enlighet med 23 § 6 kap miljöbalken, har inte genomförts då verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan i enlighet med miljöbedömningsförordningen.

Detta samrådsunderlag utför grund för avgränsningssamråd och omfattar samråd om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Verksamhet omfattas också av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor varför samrådet även avser hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas. Lag (2017:955).

8.2.1 Tidigare genomfört samråd

Samrådsprocessen inför tillståndsansökan inleddes under hösten 2021. Skanska skickade skriftliga samrådshandlingar till Länsstyrelsen Västra Götalands län och tillsynsmyndigheten Svenljunga kommun. Ett samrådsmöte hölls den 18 november 2021 med representanter från Länsstyrelsen och Svenljunga kommun.

Härefter skickades, via brev, inbjudan till samråd till enskilt berörda fastighetsägare inom ca 1 km från verksamhetsområdet. Via e-post skickades även inbjudan till samråd till ett antal myndigheter, organisationer och företag. Samrådet har även kungjorts i ortstidning för att nå en bredare allmänhet.

Skanska har utifrån det genomförda samrådet utökat utredningsunderlaget för ansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Utöver de redan initialt planerade utredningarna såsom, bullerutredning, hydrogeologisk utredning, naturvärdesinventering och riskanalys med avseende på vibrationer och luftstöt våg så har det även tagits fram en bedömning av förekomst av fladdermöss, häckfågelinventering, en arkeologisk utredning och komplettering med beräkning av trafikbuller i bullerutredningen. Dessa utredningar kommer att redovisas i ansökan.

8.2.2 Kompletterande samråd

Då det har gått drygt ett år sedan det huvudsakliga samrådet genomfördes och vissa justeringar i den framtida verksamheten planeras, så bjuder Skanska in till ett kompletterande samråd.

Tillståndsansökan avses kompletteras med ett ytterligare yrkande om en möjlighet till ett uttag 800 000 ton berg under två enstaka år under tillståndstiden. Normal förväntad produktion och i övrigt angiven maxproduktion förändras inte. I övrigt avses verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad som presenterats under den tidigare samrådsprocessen.

Samtliga tidigare skriftligt inlämnade synpunkter kommer att redovisas i den samrådsredogörelse som kommer att bifogas ansökan. Inkomna synpunkter i detta kompletterande samråd kommer även de att redovisas i samrådsredogörelsen som kommer att bifogas ansökan.